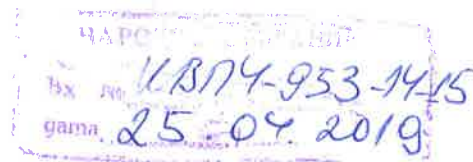

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на регионалното развитие и благоустройството

Изм. № 02-02-155/
24-04-19г.

ДО

Г-Н КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА И
ПРАВАТА НА ЧОВЕКА
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
ГР. СОФИЯ 1169
ПЛ. „КНЯЗ АЛЕКСАНДЪР I“ № 1
На Ваш № КВПУ-953-14-15/11.04.2019 г.
Към наш № 02-02-155/12.04.2019 г.

Относно: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за гражданската регистрация, № 954-01-21, внесен от Мустафа Карадайъ и група народни представители на 04.04.2019 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВЕЛЧЕВ,

Във връзка със законопроект за изменение и допълнение на Закона за гражданската регистрация, № 954-01-21, внесен от Мустафа Карадайъ и група народни представители на 04.04.2019 г., Министерството на регионалното развитие и благоустройството изразява следното становище:

1. По отношение § 1 от законопроекта:

С предложеното изменение на чл. 40, ал. 2 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР) се предвижда да не се изискват от гражданите лични данни, които

„са се намирали в Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението, но са били заличени“. В случай, че тези данни са заличени, същите не се съхраняват в Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН) и при нужда да бъдат предоставени на длъжностното лице остава възможността да бъдат получени от заинтересованото лице.

Отделно от горното, съдържащите се в ЕСГРАОН данни за физическите лица, съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗГР, се основават на данните в актовете за тяхното гражданско състояние и са лични данни по смисъла на чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27.04.2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните). Същите следва да се обработват в съответствие с принципите, заложи в чл. 5 и законосъобразно, съгласно чл. 6 от Регламент (ЕС) 2016/679. В тази връзка считаме, че не е прецизно формулирано предложението лични данни от ЕСГРАОН да бъдат ползвани от цялата администрация при издаването и връчването на всички официални документи, тъй като това би довело до незаконосъобразност на обработването на данните.

2. По отношение § 2 от законопроекта:

Считаме, че предложеният размер на глоба за повторно нарушение на чл. 40, ал. 2 е несъразмерен с нарушението и необоснован, като в мотивите към законопроекта не е посочено как е определен. На следващо място считаме, че не е необходима отделна разпоредба, която да регламентира глоба за ръководителя на съответната администрация, тъй като съгласно Закона за административните нарушения и наказания административнонаказателната отговорност е лична.

3. По отношение § 3 от законопроекта:

Съгласно разпоредбата на чл. 104, т. 2 от ЗГР, ЕСГРАОН осигурява съхраняване и поддържане хронология на променени данни в гражданската регистрация. Насилствената промяна на имената е извършена при спазване на формалната процедура, съгласно нормативната база към момента на промяната, поради което не е възможно служебно да бъде установено на кои български граждани имената са променени по тяхно желание и на кои принудително, поради което освен, че има законово основание за съхранение на променените данни от гражданската регистрация,

налице е и обективна невъзможност за Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ (ГД ГРАО) в Министерството на регионалното развитие и благоустройството да извърши служебно заличаване на данните в ЕСГРАОН.

Следва да се отбележи, че разглежданите въпроси не са нова тема и са отразени в законодателството на Република България. Като израз на негативната оценка на процеса по принудителната промяна на имената и защита на засегнатите от този процес, с § 2 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за имената на българските граждани (обн., ДВ, бр. 20 от 1990 г., отм., ДВ бр. 67 от 1999 г.) е разписан механизъм, по който българските граждани, на които принудително са заменени имената, могат по свое желание да възстановят предишните си имена. Първоначално е предвидена съдебна процедура за възстановяване или промяна на имената, която по-късно през 1990 г. е заменена с административна. Административният ред се е прилагал в срок от 3 години от влизането в сила на изменението на закона. След изтичането на този срок възстановяване и промяна на имената са били възможни само чрез съдебна процедура.

В приетия през 1999 г. ЗГР, с който Законът за имената на българските граждани е отменен, не е предвидена специална процедура за възстановяване и промяна на имената на българските граждани. С направените допълнения в ЗГР през 2001 г. е създаден чл. 19а, който предвижда облекчена административна процедура за възстановяване на принудително променените имена, осъществявана по инициатива на съответните лица. Прилагането на административната процедура не е обвързано със срок. С измененията в ЗГР през 2004 г., 2007 г. и 2015 г. е предвидена възможност (но не и задължение) за възстановяване на имената и на починали лица.

Направените предложения предполагат необходимостта от извършване на оценка за законодателна целесъобразност и за степента, в която отговарят на обществените потребности, както и доколко избраният подход за служебна промяна на имената на заинтересованите лица по силата на закон, без да се отчита изразената свободна воля на всеки от тях, би дал адекватен отговор на тези потребности.

В случай, че има лица, които не са изразили желание да възстановят или променят имената си, след като тази възможност съществува от 1990 г., то неоправдано би било приемането на промени в ЗГР, чрез които законодателно и задължително да бъдат възстановени турско-арабските им имена. По този начин ще бъде отнето правото на избор, което в момента е гарантирано от законодателството.

Възстановяване на имената по силата на закон, без участието на техните титуляри, би създало възможност за допускане на грешки, както и редица неудобства на тези български граждани. Например, живеещите в чужбина няма как да бъдат уведомени за служебното възстановяване, а след всяка промяна на името, лицата са задължени в определен от Закона за българските лични документи срок да подменят документите си за самоличност. Няма възможност промяната да бъде служебно отразена в различните документи, които лицата притежават (дипломи, документи за собственост, за придобит трудов стаж и др.), както и в различни институции като банки, застрахователни дружества и прочие, с които имат взаимоотношения от частноправен характер, което в последствие би затруднило тяхната идентификация.

Съществуващият административен ред позволява внимателно да бъде преценен и разгледан всеки конкретен случай, да бъдат установени по волята на лицата действителните предишни имена, отстранени последващи несъответствия и др., които няма да могат да бъдат приложени при възстановяването на имената чрез закон.

Правото на име е лично, неимуществено право. Свързано с правото на име е правото да се промени името. Тъй като субективното право е възможност, носителят му определя дали ще го упражни или не. Действащата уредба на чл. 19а от ЗГР е съобразена изцяло с правната характеристика на името и правото то да се промени като вид субективно право, като преценката дали това право да бъде упражнено или не, е предоставена единствено и само на носителя.

От изложеното е видно, че вече почти 30 години в законодателството на страната съществува процедура за възстановяване и промяна на имената на българските граждани, на които същите са били принудително променени. По този въпрос е налице последователно провеждана политика в защита на засегнатите граждани при отчитане на нейните исторически, обществено-политически и житейски измерения. Същевременно е важно да се отбележи, че в Закона за имената на българските граждани (отм.) и в ЗГР последователно е прокаран принципът за доброволност и свободно изразена воля на лицата, като възстановяване и промяна е възможна, само ако същите желаят такава.

Следва да се има предвид, че регистрите на актовете за гражданско състояние, на които се основават данните в ЕСГРАОН, се съхраняват и поддържат от общинските администрации (чл. 85, ал. 3 от ЗГР) и вписвания в тях могат да се правят единствено от длъжностните лица по гражданското състояние, каквито не се явяват служителите от

ГД ГРАО, и в тази връзка предложението за служебно заличаване на данните е практически неизпълнимо от структурите на ГД ГРАО.

Данните от гражданската регистрация се въвеждат еднократно по място на възникване на събитието или по място на изменението (чл. 105, ал. 2 от ЗГР), т.е. винаги от общинската администрация. ГД ГРАО обобщава и съхранява постъпилите данни относно гражданската регистрация, подадени от общинските администрации.

МИНИСТЪР:

ПЕТЯ АВРАМОВА

